

Till: Sveriges läkarförbund
Utredningsavdelningen
Per Johansson

Remiss: Äldrepolitik för framtiden. 100 steg till trygghet och utveckling med en åldrande befolkning (SOU 2003:91)

Svenska Psykiatriska Föreningen har beretts möjlighet att ha synpunkter på ovannämnd remiss. Föreningen vill understyrka behovet av åtgärder som kan förebygga psykisk ohälsa bland äldre. Ålderdom är en tid då det sker många förluster: förlust av arbete, hälsa, roller, vänner och även livspartner. Sådana förluster kan leda till psykisk ohälsa.

Uppskattningsvis lider 15 % av befolkningen över 65 år av depressionssjukdom vid ett givet tillfälle. Obehandlad depression kan leda till självmord. Föreningen påpekar att de äldre har höga självmordstal och att depression är den starkaste riskfaktorn för självmord i denna åldersgrupp. Åtgärder inriktade på att minska förekomsten av depression bland äldre är således ett mycket betydelsefullt mål för folkhälsoarbetet. Tidigt upptäckt av symtom på psykisk ohälsa till exempel bristande intresse, passivitet och nedsatt motivation, är en viktig väg att gå. För detta krävs en förbättrad tillgänglighet när det gäller sjukvården. Föreningen finner det mycket positivt att tillgång till god vård lyfts fram så tydligt (punkt 1, Trygghetsmålet). Det är viktigt att understyrka att alla har rätt till en god vård, även personer med nedsatt autonomi, till exempel på grund av demenssjukdom. Demens drabbar var tionde medborgare över 70 år, och utgör således ett centralt mål för folkhälsoarbetet. Ökade kunskaper om demenssjukdomen behövs bland befolkningen i allmänhet och bland personer som arbetar mera specifikt med äldre.

Föreningen noterar att endast en av remissens 100 punkter berör specifikt psykisk ohälsa. Punkt 32 fokuserar på vikten av att förebygga psykisk ohälsa bland äldre invandrare. Föreningen vill påpeka att det finns även många andra högriskgrupper där insatser skulle behövas för att förebygga psykisk ohälsa. Exempel på sådana grupper är: personer som vårdar sina dementa anhöriga i hemmet, personer med kroniska sjukdomar och personer med olika funktionshinder som ofta leder till isolering i hemmet, depression, ångest, och självmordstankar. Svenska Psykiatriska Föreningen ser därför positivt på förslaget (punkt 28) att förbättra forskning om utsatta livssituationer under åldrandet. Mer kunskap behövs kring sambandet mellan tidigare delar av livsloppet och

hälsa/ohälsa under ålderdomen.

Att utveckla indikatorer och uppföljningsinstrument inom folkhälsopolitiken (punkt 48) liksom att utarbeta en nationell strategi för förebyggande hälsoarbete under åldrandet (punkt 49) är två satsningar som Svenska Psykiatriska Föreningen vill betona särskilt. Vi blir allt äldre, och det är viktigt med åtgärder som bidrar till ökad livskvalitet under dessa vunna år.

För Svenska Psykiatriska Föreningen
Margda Waern, docent
Vetenskaplig sekreterare